

משאבי למידה מעוררי שיח

יום ירושלים

ירוסלם : ההולכים והזוכרים

הקדמה

בשיעור היום נכיר ובעיקר נרגיש יותר לעומק את הסיפור המופלא של עליית יהודי אתיופיה. נתן מקום וכבוד וננסה לחוש הזדהות עם החלום שלהם לגאולה, לחזרה לארץ ישראל ולירושלים. נכיר את המחיר הכבד שהם שילמו כדי להגשים את החלום לשוב הביתה- לארץ ישראל.

א. פתיחה

אילו דימויים/ דמויות עולות אצלכם כשאתם שומעים את הסיפורים/ השמות האלו:
ספינות מעפילים, אסירי ציון, שליחי ציונות, כמיהה לציון, מסירות נפש, עליית הנוער?
הבא נבחן את הדימויים והדמויות שעולות לנו בראש?

(מתוך: הנני, יחידת לימוד הורים וילדים של יסודות)

- איזה אירוע מתואר באיור?
- אילו רגשות האיור מעורר בכם?
- איזה ערכים באים לידי ביטוי באיור ובתקופה ההיסטורית שהוא משקף?

(אוספים תשובות של התלמידים)

משאבי למידה מעוררי שיח

- האם שמעתם על פרדה אקלום?
- האם אתם יודעים מי הלך 800 ק"מ במשך חודש שלם כדי להגיע לארץ ישראל?
- האם שמעתם על ספינת חיל הים 'בת גלים' והתפקיד של בהעפלת יהודי אתיופיה?

קהילת יהודי אתיופיה 'ביתא ישראל' ציפתה במשך אלפי שנים לבואו של יום הגאולה שיביא אותה לירושלים. בראשית שנות השמונים הגיעה מדינת ישראל להסכם חשאי עם סודן, שבמסגרתו יוטסו יהודי אתיופיה ברכבת אווירית לישראל, במה שכונה לימים 'מבצע משה'. אך כדי להגיע לסודן נאלצו יהודי אתיופיה לחצות את הגבול בחשאי ולצאת במסע רגלי מסוכן ומפרך. כשניתן האות, אלפים צעדו ברגל מביתם לסודן - בלילות הם הלכו ובימים הסתתרו מפני השודדים, החיילים והחיות הרעות שארבו להם בדרך. אלפים מהם לא שרדו את המסע. בשנת 2003 נקבע כ"ח באייר, יום ירושלים, כיום הזיכרון ל-4,000 היהודים שנספו בדרכם לירושלים. (פנינה (פלגו) גדאי-אגניה)

ב. הסיפור של העלייה

צפו בסרטון [כאן](#) על מבצע משה.

- אילו תחושות הסרטון עורר בכם?
- מה התחדש לכם בעקבות הסרטון?
- נסו לתאר את היחס של לוחמי השייטת והמוסד ליהודי אתיופיה בעקבות המעורבות שלם בעלייה.

צפו בסרטון המסע שאינו נגמר [כאן](#)

- האם הכרתם סיפורים מעין אלו של עליית יהודי אתיופיה?
- מדוע לדעתכם היה להם כל כך קשה לספר ולשתף את החברה הישראלית במה שהם עברו?
- האם אתם מרגישים שזה דומה לתהליך שעברו שורדי השואה והדור השני?
- מה אנו יכולים לעשות כחברה כדי לחזק את תחושת השייכות של יהודי אתיופיה בישראל?

משאבי למידה מעוררי שיח

ג. הנצחה

שאלו: מי מכיר את המקום הזה?

(האנדרטה בהר הרצל לזכר יהודי אתיופיה שנספו בדרכ לישראל)

- מה לדעתכם מייצגת האנדרטה הזאת?
- מהם המבנים עם הגגות המחודדים?

(למורה, ניתן לדבר על: ייצוג של כפר אתיופי מסורתי, בקתות קש וחומרים טבעיים, בנייה כפרית, אופי החיים של היהודים באתיופיה)

משאבי למידה מעוררי שיח

- מה לדעתכם מסמלות הגבעות של האבנים?
(למורה: קברים של האנשים ובייחוד הילדים שמתו בדרך ונקברו בחופזה)
- מדוע לדעתכם נקבע יום שחרור ירושלים ליום הזיכרון ליהודי אתיופיה שנספו?

לסיום- תפילת יזכור ליהודי אתיופיה שנספו בדרכם לישראל

יזכור

יזכור אלוהים את בניו ובנותיו יהודי אתיופיה,
אשר חרפו נפשם ונספו במאבקם לעלות ארצה.
יזכור ישראל ויתברך בזרעו ויאבל על זיו העלומים,
חמדת הגבורה, קדושת הרצון ומסירות הנפש
אשר נספו בדרכם לארץ ישראל.
יהיו הנספים, גיבורי העלייה הנאמנים והאמיצים,
חתומים בלב ישראל לדור דור